

Начало > Законодателство и съдебна практика > Национално законодателство

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази

хърватски

страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Swipe to change

Национално законодателство**Хърватия****Конституция на Република Хърватия****Конституция на Република Хърватия**

Конституцията на Република Хърватия от 22 декември 1990 г. (наричана по-долу „Конституцията от 1990 г.“) въвежда новия конституционен ред от 1990 г., като определя състава на Конституционния съд на Република Хърватия (наричан по-долу „Конституционният съд“) и естеството и границите на неговите правомощия.

Съгласно Конституцията от 1990 г.:

Конституционният съд се състои от 11 съдии, избрани от Камарата на представителите въз основа на предложение от Камарата на жупаниите (окръзите) на Парламента на Република Хърватия, за срок от осем години измежду изтъкнати юристи, по-специално съдии, прокурори, адвокати и университетски преподаватели в областта на правото;

Конституционният съд избира своя председател за срок от четири години; съдиите от Конституционния съд не могат да заемат друга обществена длъжност или да упражняват друга професионална дейност;

съдиите от Конституционния съд се ползват със същия имунитет като членовете на Парламента на Хърватия;

съдия от Конституционния съд може да бъде освободен от длъжност преди изтичане на мандата му, ако сам отправи такова искане, ако бъде осъден на лишаване от свобода или ако по преценка на Конституционния съд трайно е загубил способността си да изпълнява своята длъжност.

Съгласно Конституцията от 1990 г. основните правомощия на Конституционния съд са следните:

да се произнася по съответствието на законите с Конституцията и да спре прилагането им, ако ги счита за противоконституционни;

да се произнася по съответствието на други нормативни актове с Конституцията и законодателството и да отмени или да спре прилагането на тези актове, ако ги счита за противоконституционни или незаконосъобразни;

да защитава конституционните човешки и граждански свободи и права в рамките на производство по конституционна жалба;

да се произнася по спорове за компетентност между законодателни, изпълнителни и съдебни органи;

да осъществява контрол за конституционност на програмите и дейностите на политическите партии и евентуално да забрани тяхната работа, в случай че програмите или дейностите им застрашават демократичния конституционен ред, независимостта, единството или териториалната цялост на Република Хърватия;

да осъществява контрол за конституционност и законосъобразност на изборите и на референдумите и да разрешава породени във връзка с изборите спорове, които не попадат в компетентността на съдилищата;

по предложение на правителството на Република Хърватия да установи, че президентът на републиката трайно е загубил способността си да изпълнява правомощията си, като в този случай правомощията на президент на републиката временно се изпълняват от председателя на Парламента на Хърватия;

в производства, образувани по инициатива на мнозинство от две трети от гласовете на всички представители на Камарата на представителите на Парламента на Хърватия, да вземе решение с мнозинство от две трети от гласовете на всички съдии относно подвеждането под отговорност на президента на републиката. Ако Конституционният съд потвърди подвеждането под отговорност, пълномощията на президента на републиката се прекратяват по силата на Конституцията.

Конституцията от 1990 г. също така предвижда, че условията за избор на съдии в Конституционния съд и за прекратяване на техния мандат, условията и сроковете за образуване на производства за контрол за конституционност и законосъобразност, процедурата за вземане на решения и правните последици от решенията на Конституционния съд, защитата на конституционните свободи и човешките и граждански права, както и други въпроси от значение за изпълнението на задълженията и функциите на Конституционния съд, се регламентират посредством конституционен закон и че този конституционен закон трябва да бъде приет по процедурата, предвидена за изменение на Конституцията.

От 1990 г. насам в конституционния ред на Република Хърватия няма друг нормативен акт, освен Конституционния закон за Конституционния съд на Република Хърватия, за който да е имало изискване да бъде приет по процедурата, установена за самата Конституция, т.е. на който Конституцията придава конституционна сила. Това ясно показва значението и ролята на конституционното правораздаване в правния ред на Република Хърватия.

В съответствие с Конституцията от 1990 г. през март 1991 г. Парламентът на Хърватия прие първия Конституционен закон за Конституционния съд на Република Хърватия (наричан по-долу „Конституционният закон от 1991 г.“), в който се доразвиват правомощията на Конституционния съд, предвидени в Конституцията от 1990 г.

Първото изменение на Конституцията от 1990 г. бе извършено в края на 1997 г. с приемането на Конституционния закон за изменение и допълнение на Конституцията на Република Хърватия. С тези изменения и допълнения не бе променена никоя от разпоредбите на Конституцията от 1990 г., регламентиращи правомощията на Конституционния съд. През септември 1999 г. Парламентът прие нов Конституционен закон за Конституционния съд на Република Хърватия (наричан по-долу „Конституцията от 1999 г.“).

Второто изменение на Конституцията бе извършено в края на 2000 г. с приемането на Изменението на Конституцията на Република Хърватия. С тези промени в Конституцията правомощията на Конституционния съд бяха значително разширени, а броят на съдиите бе увеличен от 11 на общо 13. В допълнение към правомощията, които вече бяха установени в Конституцията от 1990 г., на Конституционния съд бяха предоставени следните нови правомощия:

да прави преглед на конституционността на даден закон, и конституционността и законосъобразността на други нормативни актове, които вече не са в сила, при условие че не е изминала повече от една година между датата, на която те са престанали да бъдат в сила, и датата на подаване на искане или предложение за започване на производство за преглед;

да следи за конституционността и законосъобразността и да докладва на Камарата на представителите на Парламента на Хърватия относно евентуална установена противоконституционност или незаконосъобразност;

ако установи, че даден компетентен орган не е приел нормативен акт за изпълнение на разпоредбите на Конституцията, законите или други нормативни актове, при все че е бил длъжен да го направи, Конституционният съд трябва да уведоми за това правителството на Република Хърватия, а в случай на нормативни актове, които е трябвало да бъдат издадени от правителството, той трябва да уведоми за това Камарата на представителите на Парламента на Хърватия;

да приеме по предложение на правителството на Република Хърватия решение, по силата на което председателят на Парламента на Хърватия временно изпълнява правомощията на президент на републиката, ако президентът на републиката бъде възпрепятстван да изпълнява правомощията си в продължение на значителен период от време поради болест или инвалидност, и особено ако той не е в състояние да вземе решение за делегиране на своите правомощия на временен заместник;

да даде предварително съгласие за задържане или образуване на наказателно производство срещу президента на републиката;

да взема решения по жалби срещу решения на Националния съдебен съвет за освобождаване на съдия от длъжност и да взема решения по жалби срещу решения на Националния съдебен съвет относно дисциплинарна отговорност на съдия, като и в двата случая се произнася в рамките на 30 дни от подаването на жалбата (решението изключва правото на конституционна жалба).

Третото изменение на Конституцията от 1990 г. бе извършено в началото на 2001 г. Тези промени не доведоха до изменения или допълнения на конституционните разпоредби от 2000 г., които значително разшириха правомощията на Конституционния съд в сравнение с правомощията му съгласно Конституцията от 1990 г. С тях съществуващата терминология в частта от Конституцията, посветена на Конституционния съд, просто бе приведена в съответствие с терминологията, използвана в Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. Освен това всички позовавания на Камарата на представителите и Камарата на жупаниите (окръзите) на Парламента на Хърватия бяха премахнати от съществуващите разпоредби на Конституцията, отнасящи се до Конституционния съд, тъй като вследствие на промените на Конституцията от 2001 г. националният парламент бе реорганизиран в една единствена камара (Камарата на жупаниите (окръзите) беше премахната и разпоредбите, отнасящи се до Камарата на представителите, бяха заменени с разпоредби, отнасящи се до Парламента на Хърватия).

През март 2002 г. бе приет Конституционният закон за изменение и допълнение на Конституционния закон за Конституционния съд на Република Хърватия, като с него текстът на Конституционния закон от 1999 г. бе приведен в съответствие с разширените правомощия на Конституционния съд, установени по силата на Изменението на Конституцията от 2000 г. Този закон е все още в сила.

Конституционното правораздаване бе въведено в Република Хърватия през 1963 г., а Конституционният съд започна да функционира през 1964 г. Конституционното правораздаване в Република Хърватия може да бъде разделено на два исторически периода:

Конституционното правораздаване в бившата Социалистическа Република Хърватия от 1963 г. до 1990 г. — периодът, в който Хърватия беше една от шестте федерални структури (републики), които съставляваха бившата Социалистическа федеративна република Югославия (наричана по-долу „бившата СФРЮ“);

Конституционното правораздаване в Република Хърватия от 1990 г. до настоящия момент — периодът след като Република Хърватия стана автономна и независима.

Най-важното законодателство в областта на наказателното право

Наказателно право:

Наказателен кодекс

Наказателно-процесуален закон

Закон за простъпките

Закон за съдилищата за непълнолетни лица

Закон за защита на хората с психични разстройства

Закон за непогасяване по давност на престъпления, свързани със спекула по време на война, и престъпления в рамките на процеса на преобразуване и приватизация

Закон за финансовата компенсация на жертвите на престъпления

Закон за отговорността на юридическите лица за престъпления

Закон за амнистията

Закон за конфискацията на имущество, придобито от престъпления и простъпки

Закон за правните последици на присъдите, за регистъра за съдимост и за реабилитацията

Закон за пробацията

Най-важното законодателство в областта на гражданското, търговското и административното право

Гражданско право:

Закон за принудителното изпълнение

Закон за арбитража

Закон за безплатната правна помощ

Закон за валидирането

Закон за помирителната процедура

Закон за наследството

Закон за гражданските задължения

Гражданско-процесуален закон

Закон за собствеността и другите вещни права

Закон за отдаването под наем и продажбата на търговски обекти

Закон за поземления регистър

Закон за отговорността на Република Хърватия за вреди, причинени в бившата Социалистическа федеративна република Югославия (СФРЮ), за които е била отговорна бившата СФРЮ

Закон за отговорността на Република Хърватия за вреди, причинени от членове на хърватските въоръжени сили и силите на реда по време на войната за независимост на Хърватия

Закон за отговорността за вреди, причинени от терористични актове и публични демонстрации

Закон за забрана на прехвърлянето на правото на разпореждане и ползване на някои недвижими имоти, които са публична собственост, на други ползватели или на прехвърлянето на собствеността върху тези имоти на физически или юридически лица

Закон за забрана на разпореждането и прехвърлянето на средства от определени юридически лица на територията на Република Хърватия

Закон за уреждане на съгласията на закони с правната уредба на други държави в някои отношения

Търговско право:

Закон за обявяването в несъстоятелност

Закон за търговските дружества

Закон за съдебния регистър

Закон за създаването на европейско дружество (SE) и европейско обединение по икономически интереси (ЕОИИ)

Административно право:

Закон за отчуждаването

Закон за отчуждаването и предоставянето на обезщетения

Закон за административните спорове

Закон за компенсациите за отнето имущество по време на югославския комунистически режим

Правила и международни договори, свързани с прилагането на Закона за компенсациите за отнето имущество по време на югославския комунистически режим

Последна актуализация: 22/08/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.